

Neskončna vojna

Miha
Mazzini

Že dolgo ni videl nepoškodovanih dreves. Preložil je avtomat in zamenjal roko, s katero je odrival košate veje smrek ter vedno pogostejše dolge iglice v krču napetih, nizkih borovcev. Navajen je bil gozda v dolini. S širokimi prehodi, ki so jih zvrtaale luknje granat med razcefranimi in ogolelimi debli. Mučen boj za vsak korak ga je izčrpal. Legel je na mehko, suho igličevje pod debлом, podložil na pol prazen na-

hrbtnik pod glavo ter opazoval košček modrine daleč zgoraj. Ne da bi bil zaprl oči, je sanjal. Debel, rahlo zapečen zrezek. Zarežeš in kaplja krvi se stisne iz rožnate sredine na krožnik. Pustiš ga, da se topi v ustih. Medtem nabodeš na vilice košček dušene cvetače. Zelenjavna priloga ga je spomnila na robidnice, maline, gozdne jagode, koreninice in gomolje raznih vrst. Privid je izginil. Hotel je pljuniti od gnusa, a v izsušenih ustih ni nabral dovolj sline.

Prisluhnil je in se oziral okrog. Vedno pogostejše se je zasanjal in nekoč bo preslišal korake, ki se mu plazijo za hrbet. Vstal je in šel naprej, čeprav se je upiralo telo, ki je hotelo počivati. Spati.

Senca dreves se je pričela redčiti. Sklonjen, s pripravljenim orožjem, se je počasi premikal od debla do debla. Gozd je v ostro začrtani krožnici obdajal majhno in plitvo kotlino, sredi katere je stala iz kamna postavljena koča. Po nasprotnem pobočju so se pasle krave, po kupu gnoja ob stranski steni so brskale kokoši. Iz dimnika se je kodral tenak pramen.

Legel je za smreko in čakal.

Nebo je bilo brez oblaka in na drugi strani, nad drevjem, so se dvigovali goli kamniti vrhovi gora.

Za trenutek je zaprl oči. Ko jih je spet odprl, je bilo sonce že nizko. Dolgo ni dojel, kje je. Ni mogel doumeti, da je zaspal.

Iz hiše je prišla ženska in imela lonec v rokah. Stopila je h koritu, prek katerega je iz cevi, zasajene v zemljo, tekla voda. S hitrimi gibi je začela drgniti dno posode. Opazoval je oglata ramena in močne boke v dolgem, do tal segajočem krilu ter beli platneni bluzi, presekani na pol z dolgimi, temnimi lasmi, spetimi v kito. Zdelo se mu je, da vidi od potu premočeno blago pod rameni. S širokim zamahom je stresla kapljice iz lonca nad travo in se vrnila v hišo. Bila je bosa. Belina nog ga je zbadla v oči.

Nobenega sumljivega gibanja ni ujel. Je ženska sama? Počakal bo temo, preden se priplazi bliže.

Ena od krav je zateglo zamukala. Počasi so prestavljale nogo pred nogo, leno prežvekovala. Kepe sušečega se dreka so se ohlajale za njimi. V podzavesti se mu je izoblikovala misel, ga zbadala, navdala z nestrpnostjo. kot da je spregledal nekaj tako očitnega, nekaj popolnoma jasnega. Trajalo je, preden se je misel izoblikovala in udarila z vso močjo.

Njemu, hej! NJEMU nasproti se sprehaja na stotine zrezkov. Zapečenih, še krvavih, naravnih, ocvrtih, v omaki, pohanih... Krače, klobase in salame, ki jih mora le sleči iz lisastih kož.

Hitro je zaprl usta. Prepozno za curek sline, ki je po bradi spolzel na jeklo v rokah.

Ni več mogel ustaviti telesa. Tekel je navzdol in mislil nedokončan stavek:

– Če je past... Če je past... Če je past... Če je past... – Stisnil se je k zidu poleg odprtih vrat in čakal, da se srce umiri. Pot ga je polival in se pretakal med ritnicami.

– Zberi se – si je rekel in globoko vdihnil. – Zadosti neumnosti –

Iz notranjosti je zadišalo po živalih. Muhe so brenčale med podboji, sedale na zid in se sončile. Pot ga je pekel v očeh.

Planil je v hišo in takoj odskočil iz svetlobnega izreza vrat. Oči so drvele po prostoru, ki ga ni mogel razznati. Skril se je za lesen steber in čakal, da se vid privadi bledemu delčku sončnega dne, ki je vdiral skozi line in vrata.

Tla so bila iz steptane ilovice, levo kangle in veliki lonci, polni bele, goste tekočine.

– Mleko – je pomislil in se tega oprijel z olajšanjem. Nekaj znanega. Kar pozna in ga ne more ubiti.

Nad posodami police z belimi hlebci. Desno štala. Otepi slame, po tleh drek. Roji muh.

Naprej lesene stopnice. Le tri. Potem vrata. Pravzaprav le podboji in goli tečaji ob strani.

Ženska je pri štedilniku rezala korenje na koščke in ga metala v lonec. Požvižgavala je, na pol si pela pesmico.

Uperil je cev v sredino njenega hrbta in počasi stopil bliže.

Udarec ob golen je bil prešibak, da bi bil zbolel. Začutil pa je premikanje, udaril je ob nekaj in tisto se sedaj premika, ziblje, padlo bo in zaropotalo. Planil je naprej, kolikor mogoče hitro, ne da bi se bil ozrl, kaj je prevrnil.

Kovinska posoda je izgubila ravnotežje. Ropot, se mu je zdelo, je bilo slišati po dolini.

Bil je tik pred vrati v kuhinjo. Palec je malce upognil petelina. Splašen roj muh je planil pod strop.

Ženska je napol žvižgala, napol pela. Ni se premaknila. Ni se ozrla.

Za trenutek je osupnil. Potem se je telo napelo, v glavi je zvonilo past past past past past past past past!!!!!!!!!!!!!!

Morala je slišati. Ne obrne se, ker me pričakuje. Kot jagenjček, privezan h kozlu. Lovci so skriti v kuhinji.

Prepevala je o ljubimcu, ki ga čaka, a ne pride.

Ven ne more, gotovo so že obkolili kočo. Pobiti mora tiste v kuhinji, od tam se lahko vsaj brani.

– Pridi, oj pridi, kje si ... –

Za trenutek je stisnil veke. Zajel sapo.

Na hrbet se je vrgel skozi vrata in z avtomatom kosil po zidovih. Luknje so se odpirale na belem ometu in pršile droban prah po prostoru.

Nikogar ni opazil. Z zgornjim delom hrbta je butnil ob njeno nogo in jo odrinil. Pogledal je navzgor in ji pomolil cev proti obrazu.

– Kje so? –

Odprtih ust je strmela vanj. Niti kaplje krvi ni imela v licih.

Skočil je pokonci in stekel k oknu.

Krave so z dvignjenimi glavami opazovale hišo in čakale.

Nihče ni pritekel skozi zunanja vrata. Nobenega streljanja.

Ženska je buljila oči vanj in pomislil je, da se bo onesvestila.

Brez prestanka v gibanju in premikanju po kuhinji je hitro zamenjal saržer.

Videti je bilo, da je to edini prostor v hiši poleg hodnika in štale. Velika peč na drva, ob strani znižana in podaljšana v štedilnik. Pod preložen s suhimi, prašnimi, ponekod ukrivljenimi in odstopajočimi deskami. Pod oknom miza, na eni strani klop, na drugi stol. Ob nasprotni steni razgrnjena deka čez slamnato podlogo. Pri vzglavju majhna omarica s predalom na vrhu.

– Si sama? – je siknil, in opazoval vdolbino sredi ležišča.

Ni mu odgovorila.

Zunaj so se krave spet sklonile k travi.

Porinil ji je konico cevi pod brado.

Bila je skoraj za glavo višja od njega.

V obrobju zornega kota je ujel, da se dviguje roka. Sunil jo je s kolenom v trebuh in ji zravnal glavo s pritiskom cevi.

– Gluha sem ... – je zastokala.

Glas je bil visok in spačen.

– A?

– Odmaknil se je za korak in pogledal skozi okno.

– Berem z ust – je rekla.

– Si sama? – je razločno in počasi dejal.

– Ja –

– Pride kdo k tebi? –

– Ne –

– Kje je najbližja hiša? –

– Ne vem, verjetno v dolini. Štiri ure hoda ...

Barva se ji je začela počasi vračati v lica.

Pravi, da je gluha. To bi razložilo, zakaj ni slišala, da se je prevrnila posoda?

Telo se mu je počasi začelo umirjati. Oglasil se je želodec.

– Daj mi jesti –

– Saj se ni treba tako truditi, ko govoriš. Dobro berem gibe ustnic. – Zavedel se je nenaravne izgovorjave in pretirano jasno izoblikovanih besed. Postalo mu je nerodno.

Sedel je na klop in položil avtomat na mizo.

Na štedilnik je postavila črn, obtolčen lonec.

Apnenčev prah je počasi sedal in prostor je izgubljal navdih megle in nejasnosti.

Z zajemalko je nalila gosto juho v krožnik in mu ga prinesla. Obstala je pred mizo in ga gledala.

Položil je dlan na orožje in ji dejal, zroč v oči:

– Poskusi prva! –

Ubogala je in pustil jo je pojesti tri žlice, preden je spregovoril:

– Dovolj! –

Prevzel ji je žlico iz rok.

– Če si gluha, kako, da si pela? –

Zardela je.

– Tako rada pojem... saj nisem bila vedno gluha... – se je mrmraje opravičevala.

– Že dobro... Kar kuhaj spet...

Ni se premaknila.

– Daj! –

Prijel je avtomat in ji s cevjo pomignil proti štedilniku.

Obrnila mu je hrbet in počasi zarezala v korenje.

Pogledal jo je v zatilje prek mušice na koncu cevi.

Uprl je kopito ob rame.

– Ubil te bom, lažnjivka – je glasno dejal.

Nekje spodaj je zazvenelo uživanje.

Vzela je novo korenje in mu odrezala vrhnji del.

Opazil je razpelo v kotu nad njeno glavo. Na drobni polički je v lončku vel šopek cvetic.

– Zmoli in se pripravi –.

Z nožem je povlekla po korenju in snemala proč umazano povrhnjico.

Prijel je ročico zaklepa in ga sunkovito potegnil nazaj.

– Ena –

Udaril je zaklep naprej, vzmet je porinila naboj navzgor in mehanizem ga je popeljal v cev.

Kovinski zven, prediren in oster, je šel skozi ušesa.

– Dva –

Prsti so počasi, ljubkovaje zdrseli niže, k sprožilcu.

Palec se je pričel upogibati.

– Tri – je rekel, odložil orožje, prijel žlico, jo napolnil in pohlepno vrgel v usta.

Ženska se je obrnila in ga plašno pogledala.

– Je dobro? – je vprašala.

Če ni gluha, ima pa neverjetne živce, je pomislil in prikimal.

* * *

Ko je prišla po prazen krožnik, jo je vprašal:

– Imaš še kaj? –

– Mleko ... sir ... –

– Kaj mesa? –

– Ne ... ne jem ga ... –

Pokimal je.

Čorba ga je grela v želodcu in mu šele zares zbudila tek.

– Naj grem po sir? – je vprašala.

Vstal je, vzel orožje in ji pomignil proti vratom. Ubogljivo je stopila na hodnik. Sledil ji je s prstom na petelinu.

Stegnila je roke proti enemu izmed hlebcev na polici. Dregnil jo je s cevjo v hrbet, da se je ozrla.

– Pusti! –

Umaknila je roke in ga pričakovaje pogledala.

– Je to mleko sveže? –

Pokazal je na tekočino v posodi.

– Od zjutraj. Lahko ga sedaj nekaj namolzem ... – se je ponudila.

Pokimal je.

Vzela je kanglico in hotela oditi na travnik.

– Pripelji kravo sem in jo pomolzi tu! Ne poskušaj ničesar! Ustrelim te za vsak sumljiv gib. –

Opazoval jo je stisnjen na podboj. Gozd je bil tih in miren. Nobenega gibanja ni mogel ujeti.

Pobožala je kravo po zatilju in ta ji je ubogljivo sledila. Umaknil se je globje v prostor in ju počakal.

Krava se je ustavila z gobcem skoraj ob njem in ga vdano opazovala.

Ženska je stopila po kanglico, da jo podstavi pod vime.

– Stoj! Odmakni se! –

Nerazumevajoče ga je pogledala.

Skoraj prislonil je kravi cev med oči, preden je sprožil vanjo dolg rafal.

Ko se je truplo na tleh umirilo, se je obrnil k ženski.

V polmraku je bila videti kot duh. Mrtvaška belina na obrazu je izstopala od obleke, poškopljene z lisami kravjih možganov in krvi.

Ni zdržal njenega pogleda. Bil je poln groze in predvsem nezmožen dojeti, kako lahko kdo stori kaj takega.

– Naredi mi zrezek iz najboljšega kosa mesa. Rahlo zapečen, na sredi krvav! – je ostro ukazal in se vrnil v kuhinjo.

* * *

Odpri je omarico, zvrhano zlikanih in lepo zloženih oblek. V predalu je bilo polno drobnjarij. Pozorno si je ogledal lase, ki so ostali oviti med

zobci glavnika. Vsi temni, zelo dolgi. Vzel je v roke majhno ogledalo, s katerega se je ob robovih odluščila vrhnja plast, in dolgo opazoval svoj odsev.

Zdelo se mu je, da se spomni, kako zelo se je kot mladenič v uniformi trudil, da bi imel na obrazu neprestano ta trdi in surovi izraz. Ali pa je bila to le bajka, ki si jo je včasih pripovedoval sam sebi. Vsekakor mu je pomagalo preživeti. Verjetno je že blizu štiridesetih. Izredna starost za moškega v neskončni vojni. Sive lise so prekrile že skoraj celo brado in lase. Le jarek, ki ga je nad desnim ušesom izbrazdala krogla in odtrgala zgornji del uhlja, je bil še vedno gol in rožnato rdečkast.

Skozi vrata je lahko videl žensko klečati ob mrtvi kravi. Komolec se je premikal v kratkih, sunkovitih gibih.

– Ni bilo potrebno – je pomislil. Iz ubijanja živali je naredil spektakel. Ni mu bilo čisto jasno, zakaj. Mogoče je bila vzrok njena okornost in oglatost. Obraz, ki bi moral biti grob, pa ga je mehčala nekakšna zaupljivost in nežnost, ki mu sploh ni pristajala. Mogoče je slaboumna.

– Ni bilo potrebno – je ponovil naglas in kradoma pogledal v hodnik, čeprav je bil prepričan, da ga zares ne more slišati.

Bolečina je zarezala skozi desnico. Prestavil je orožje in gledal prste, kako se krčijo, ne da bi jih mogel razkleniti.

Vreme se bo spremenilo.

Stopil je k oknu. Vrh najvišje gore se je obdal s črnimi oblaki. Izza njega so prihajali drugi in se širili čez nebo. Sonce se je dotikalo dreves na obronku. Odprl je okno in vdihnil vlažen in hladen vetrič.

Ženska je vstopila z okrvavljenim nožem in kosom mesa v roki. Rdeče kaplje so zaznamovale njeno pot.

Skril je skrivenčeno desnico za hrbet, da ga ne bi ujela v trenutku slabosti.

Ni ga pogledala.

* * *

Sedel je na klopi in vdihoval opojni vonj pečenega mesa. Zrezek je cvrčal v ponvi, s hodnika je prihajalo brenčanje muh, ki sta jih vzdražila kri in vroče kravje drobovje. Kljub temu se mu je nenadoma zazdelo, da vlada okrog njega moreča tišina. Nekaj je manjkalo. Spomnil se je, kako je ženska med rezanjem korenja cmokala z jezikom, glasno požirala slino, globoko dihala; kot pač počno tisti, ki se ne morejo slišati.

Sedaj ni bilo od nje nobenega glasu. Zazdela se mu je manjša. Kot bi se bila skrčila, se potegnila vase, z zvoki vred.

Položila je zrezek na obtolčen, pločevinasti krožnik in mu ga prinesla. Po licih so ji kapljale solze. Druga za drugo so se zapeljale čez brado in se pridružile madežu na velikih, v platno ujetih prsih.

Ne da bi bila dvignila pogled, je položila obed predenj, se vrnila v kot ter mu pokazala hrbet.

Odrezal si je velik kos in ga nesel v usta. Žvečil je in žvečil, a meso se

nekako ni hotelo stopiti. Kapljice krvi, ki so se izcejale pod pritiskom rezila, so ga spomnile na njene solze.

– Vsaj posmrka naj, če že mora jokati – je jezno pomislil.

Na silo je pojedel pol zrezka, potem pa se je vdal.

* * *

Bil je s hrbtom naslonjen ob zadnji zid hiše in čepe sral. Ženska je stala nekaj metrov proč. Meril ji je v hrbet in neprenehoma opazoval gozd, iz katerega se je plazila noč. Kakih sto metrov naprej je stala iz desk zbita latrina. Že kar nekaj jih je postrelil med sranjem v takšnih straniščih, ki ti ne dajejo nobenega zaklona, le zakrivajo pogled. On tega užitka ne bo privoščil nikomur.

* * *

Zahteval je vrv, in ko mu jo je prinesla, ji je ukazal, naj leže na mizo. Stresla se je in solze ji še vedno niso presahnile. Privezal jo je, ne da bi se je bil dotaknil. Nogi sta ji od sredine stegen naprej viseli čez rob. Po krajšem obotavljanju je primaknil stol in ji z naslonjalom podložil nartnici. Preveril je vezi, ženska ga ni pogledala, in se pripravil za spanje. Pred vhodna vrata in po hodniku je razpostavil skodele in lonce, posteljo je zagradil z omarico in si naredil zaklonišče. Zaspal je z avtomatom, pripravljenim na strel.

Ženska je strmela v strop in molčala.

* * *

Proti jutru je v polsnu slišal, kako škreblija dež po strehi. Dolgo za tem, ko je vstal, se je naredil dan. Meglen in deževen, z oblaki, ki so nizko prepredali obzorje in zakrili gore.

Moral bi oditi. Toda tako lepo je bilo spati na suhem in toplem. Svoje bivanje v koči je sklenil podaljšati še za en dan. Slabo vest je tolažil z trditvijo, kako se tudi njim ne ljubi, da bi se sprehajali okoli v takem vremenu.

Za zajtrk mu je ocvrla dve jajci. Sama je pojedla za štedilnikom. Ko je v kuhinjo pristopicala kokoš, jo je hitro nagnala ven, kot bi se bala zanjo.

Zvečer ji je čez mizo podložil deko. Dolgo ni mogel zaspati. Vedel je, da tudi ona bedi. Kaj neki premišluje?

Grizlo ga je, ker je ves dan gledala skozenj in ni spregovorila niti ene besede.

Ene same besede.

* * *

Deževje se je zavleklo. V gorah se je že najavljala jesen. Muhe, ki so pred kapljami pobegnile v hišo, so v grozdih prekrivale smrdeče truplo na

hodniku. Vzel je sekiro, razsekal mrhovino na kose in jih zmetal na gnojišče.

V treh dneh je desetkrat odšel in se vrnil po nekaj metrih. Sklenil je počakati boljše vreme.

* * *

— ... mogoče sem že prestar, mogoče ... —

* * *

Kleče je pomivala strjeno kri na hodniku. Stražaril je in slonel pri vhodu. Nihanje velikih dojk v izrezu srajce ga je vzburilo. Krenil je v kuhinjo. Za njenim hrbtom je dvignil kopito za udarec po zatilju. Tako bo najbolj varno. Ženska je močna in večja od njega. Zelo težko bi jo posilil brez nevarnosti.

Nekaj ga je zadržalo. Razmišljal je, kaj je nenadoma z njim. Spet je napel roke, pa se je zavedel, da je vzburjenje minilo, in odšel sedet za mizo.

* * *

Ko je četrti dan pripravljala kosilo, je tiho zapela. Isto pesem kot takrat, ko jo je prvič videl. Zamaknila se je in pozabila nanj. Počakal je, da se je odpravila z loncem po vodo, preden je spregovoril.

— Jaz sem bil pevec. —

Pogledala je vanj, ne pa v točko, izgubljeno v daljavi, tako kot ponavadi.

— Res. Znan pevec. —

Stala je in poslušala.

— Nastopal sem na koncertih. V operi. Pred polnimi dvoranami.

Res... —

— Že zdavnaj... — je potihoma dodal.

Molčala je in poslušala.

— Ti kaj zapojem? — mu je ušlo.

Prikimala je.

Potihoma je odpel pesem, ki jo je maloprej prepevala.

Postalo mu je nerodno. Povesil je pogled. Predolgo že ni bil v boju.

Kisajo se mu možgani.

Dvignil je glavo in ženske ni bilo več.

* * *

Ko je začel razpostavljal posode po hodniku, je sama legla na mizo in čakala.

Približal se ji je in rekel:

– Ne bom te privezal. Postelji si na tleh. Toda pazi! Ne poskušaj ničesar! Rahlo spim.

Molče je pognila deko na pod in legla.

Zavlekel se je v kot in še enkrat zabrundal pesmico, čeprav je vedel, da ga ne more slišati.

* * *

Cvrkla je jajca, ko se je zbudil. Preklesel se je, ker jo zvečer ni privezal. Lahko bi mu bila zasadila nož med rebra.

Poleg krožnika je postavila celo, kuhano jajce.

Udaril je z njim ob rob. Beljak se mu je pocedil med prsti.

– Saj ni kuhano? –

Gledala ga je, kot bi mu pravkar izročala darilo.

– Ko sem bila še majhna, je v našo vas prišla potujoča glumaška skupina. Vse predstave na njihovem zarjavelem in preluknjanem oklepniku sem si ogledala. Imeli so pevca, ki je povezoval točke. Pred vsakim nastopom je popil surovo jajce, ki so ga prinesli vaščani. Za boljši glas, je rekel... –

Daven spomin se je prebudil v njem. Previdno je razprl lupino ter jo poddržal pred usti.

– Že tako dolgo nisem... – je zamrmral omahovaje. Vedel pa je, da darila ne sme pokvariti. Hitro je zlil jajce vase in ga pogoltnil.

– Zapoј še enkrat – je rekla.

Ubogal jo je.

– Lepo – je dahnila, ko je končal.

– Kako veš? Saj si gluha? –

– Vem – je trmasto pribila, kot bi jo bil užalil z dvomom.

* * *

Jedla je sede na nasprotni strani mize. Cmokaje in mlaskaje. Ni bilo neprijetno, prej zabavno.

Med grizljaji je pripovedovala, kako je oglušela.

– Šla sem po vodo k vodnjaku. Nenadoma se je zemlja pod menoj dvignila, letela sem po zraku... omedlela. Ko sem se zavedela, so sosedje tekali okoli velikanske jame, kjer je bila prej naša hiša, in nemo odpirali usta. Pomislila sem, da se igrajo. Nekaj me je poščegetalo po licih, dvignila sem roki k ušesom in prestregla dva potočka krvi. Ljudje so bežali v gozd, a vojaki niso prišli... –

– Izgubljena raketa –

– Sem so me dali za pastirico. Prihajali so po mleko in sir. Nekoč jih ni bilo zelo dolgo. Šla sem v vas in našla le požgane zidove in razpadajoča trupla domačinov. Ne vem, zakaj so postrelili prav vse. Ponavadi so pobili le moške, ki se niso dovolj hitro skrili v gozdu, otroke, ki so lahko držali puške, so odpeljali s sabo in jih oblekli v uniforme. Nas so le posilili –

Zardela je.

Zbegano jo je pogledal. So mar res še ženske, ki se tega niso navadile?

– So kdaj prišli sem – je vprašal.

– Enkrat.

Kri ji je znova udarila v lica.

Čudno, da ji niso zažgali kože, potem, ko so se vsi izmenjali na njej. Imela je srečo.

* * *

Ko se je stemnilo, je legla, njemu pa še ni bilo do spanja. Stal je v temi pred vhodom in prisluškoval gozdu. Oblaki so se trgali in cefrali, dež je ponehal. Na zaplatah neba so se svetile zvezde.

– Jutri bo sonce – je pomislil, – čas za odhod –

Vrnil se je v kuhinjo in za sabo razpostavljaval posode. Imel je občutek, da ženska še ne spi, čeprav je v temi komaj razločil telo pod odejo.

Pristopil je po prstih in počasi spuščal roko, dokler se je ni dotaknil s konicami prstov.

Stresla se je in otrdela.

Pomirjujoče jo je pobožal po licu in šel spat.

* * *

Vprašala ga je, kako postaneš pevec.

– Kot otrok si tega nisem želel, o tem sem sanjal. Vedel sem. Vseskoz sem bil trdno prepričan, da je na svetu ena sama stvar, ki se ji želim posvetiti. Obiskoval sem vse koncerte, prepeval po cele dneve. Naše mesto je bilo bogato, imelo je močno vojsko in velikansko obzidje. Moške so regrutirali šele pri petnajstih. Obstajalo je precej civilnih služb. Šele kasneje je vojska razpadla na polovici, ki sta se cepili naprej. Pobrali so me tisti, ki so trenutno zasedali del mesta, v katerem je stala opera. Tam sem spal in preživel dan. Nastopov ni bilo več, ampak do stanovanja bi moral prečkati teritorij petih armad, ločenih med seboj z barikadami in bodečo žico.

Malo sem zašel . . . Kako postaneš znan pevec? Šel sem na avdicijo, še kot otrok. Spomnim se moškega s koničasto bradico. Vstopali smo eden za drugim. Moški je zaigral nekaj tonov, ti si jih zapel in že je vstopal naslednji. Preden sem prišel na vrsto, so vzeli le enega. Pa koliko nas je bilo. Polna predsoba in hodnik. Vstopil sem in na pol poti do klavirja je že pritiskal tipke. Kot bi se mu mudilo. Zapel sem in tudi za trenutek nisem podvomil, da me ne bodo vzeli. Njegova reakcija me je presenetila. Dvignil je pogled in se me ogledal. Rekel: – Zapoj še to! –. Počasi je zaigral še nekaj tonov. Zapel sem in gledal me je kot čudo. Brez besed vstal in šel v sosednjo sobo. Vrnil se je s tremi starejšimi moškimi, ravno tako bradatimi. Še enkrat sem moral zapeti . . . –

Premolknil je.

– Petnajstkrat sem se moral vrniti na oder. Zasuli so me s cvetjem. Niso hoteli nehati ploskati. Upravnik opere me je moral opravičiti. Od izčrpanosti nisem mogel pred zaveso šestnajstič. –

* * *

Sral je v latrini in razmišljal, kako bi bilo mogoče dobro izžagati na vsaki strani majhno okence, skozi katero bi opazil prihajajoče.

* * *

Spala je in njeni roki sta ga čvrsto oklepali. Po milimetrih se je odmaknil in vstal. Polna luna se je zlivala skozi okno in prostor je bil modrikasto jasen. Oblekel se je, pobral nahrbtnik in avtomat ter stopil k vratom. Ni se mogel vzdržati in se je ozrl. V spanju je njen obraz izgubil oglatost. Po stegnu se ji je zlivala sperma, ki jo je maloprej izbrizgal vanjo, kot modrikasta žila. Čvrsto je odkorakal na plano. Ni se mu bilo treba bati, da bi se spotikal ob posode. Že nekaj časa jih ni več nastavljal.

Veje smrek so rahlo nihale. Jeklo avtomata ga je mrzlo žrlo v dlani, ki so se navadile toplote telesa. Izmed debel je pogledal nazaj. Koča se mu je zazdela drobna in prosojna pod luninimi žarki.

Začutil je njena stegna, kako ga hočejo zdrobiti, razlivanje dojk pod sabo. Toploto, puhtečo iz telesa, v katerega počasi prodira. Mesnate ustnice ki se prisesavajo nanj, njen jezik v svojih ustih. Hropenje ostani... ostani...

Z napetimi hlačami se je obrnil in šel v kočo. In vso pot mu je glas v možganih pripovedoval, kako mu bo zaradi tega zelo kmalu nekdo pognal rafal skozi drobno, a ga ni poslušal.

* * *

– Že tako dolgo nisem pel. Nemogoče, koliko pesmi se nenadoma spomnim. Ljudskih, popevk, arij. Nemogoče... –

* * *

Sral bom v latrini, scal pa na travniku. Vsaj to. Avtomat visi v kuhinji. Če jih bom zagledal zadosti zgodaj, potem...

* * *

... ostani... ostani... ostani... ostani... ostani... ostani...
ostani... ostani... ostani... ostani... ostani... ostani... ostani...
ostani... ostani... ostani... ostani... ostani... ostani... ostani...

* * *

Kostanji so se pekli na razgreti plošči štedilnika.

– Najboljši sem bil v Plesu v maskah. Grof Riccardo. Stoje so ploskali. –

– Zapoj mi! –

– Kdaj drugič... pozabil sem tekst... –

* * *

Scal je na travniku in vase vlekel vonj po zimi. Oblaki so odrezali vrhove gora.

Zaslišal je bobnjenje, in še preden mu je mogel poiskati vzrok, je nizko nad drevesi švignil reaktivec. Komaj ga je zagledal, ga že ni bilo več. Grmenje motorjev se je počasi izgubljalo. Piš ga je prestavil za cel korak in skrenil curek seča. Poscal se je po hlačnici. Ni bilo nevarnosti, da bi ga pilot pri tej hitrosti opazil. A letalo ga je spomnilo na vojno. Stekel je v kuhinjo in zagledal cev avtomata, naperjeno v trebuh. Okamenel je.

Ženska je držala orožje v roki in bila je videti v zadregi.

– Spomni me na vojno, vsakič, kadar ga zagledam. Hotela sem ga spraviti drugam. –

Počasi se ji je približal in ji vzel orožje iz rok.

Prebrala mu je iz oči.

– Mislil si, da te bom ustrelila? Kako si mogel? Le kako si mogel? –

Ne vem... refleks... ne vem... –

Orožje je spravljal za omarico in ga pokrnil s slamo.

* * *

Po vsakem obroku je izpil surovo jajce.

* * *

– Zapoj mi arijo, zaradi katere so te petnajstkrat poklicali na oder. –

– Bom. Jutri. –

* * *

Po kosilu je odšla ven in nabrala rož. Večinoma so bili na travniku le še podleski. Oblekla si je čisto bluzo in se počesala pred ogledalom. Obril se je pri koritu. Skrtačila mu je uniformo in mu prinesla surovo jajce. Izpil ga je in pogrkljal, potem pa pokimal, da je pripravljen. Počakal je nekaj minut, preden ji je sledil v kuhinjo. Po tleh je razgrnila deko, iz krila je naredila zaveso in jo razpela čez zid. Sedela je na stolu s prazničnim izrazom na obrazu. Šopki so ji ležali v naročju.

Ko je vstopil, je zaploskala, on pa se ji je globoko priklonil.

Odkašljal se je in napovedal:

DAME IN GOSPODJE
 nocoj
 RICCARDOVA ARIJA
 iz opere
 PLES V MASKAH
 ki jo je napisal
 GIUSEPPE VERDI
 Pel vam bo ...

Dramatično je povzdignil glas in pokazal proti vratom. Zaploskala je in hitro je stekel ven, se obrnil, in prišel nazaj in se globoko priklanjal na vse strani. Rokoval se je z namišljenim upravnikom opere in dal občinstvu čas za pomiritev.

V popolni tišini je položil desnico na srce, z levico pa nežno odgnal val od obale.

Iz pljuč je pridonel mogočen glas:

POVEJ, KAKŠNO VREME NA MORJU ME ČAKA ...

Poslušala ga je kot prikovana.

Od silnega glasu je donela dolina. Šipa v oknu se je tresla. Krave so strmele proti koči.

Ko je končal, se mu je po licih zlival pot. Ženska je stoje ploskala in ga obsipala s cvetjem. Globoko se je priklonil, ona pa je vpila:

– ŠE!!!!!! ŠE!!!!!! ŠE!!!!!! ŠE!!!!!! ŠE!!!!!! ŠE!!!!!! –

Pokimal je in vdihnil. V dvorani je zavladala pričakujoča tišina. Zapel je celo arijo še enkrat. In ravno pri zadnji vrstici:

NE, NE, NE, NE, NE, NEVARNOSTI NIKDAR MORNARJU NI MAR!!!! je pel z rokami, razširjenimi in dvignjenimi proti stropu; tedaj se je steklo na oknu zdrobilo in skozi odprtino je pogledala vanj cev. Med vrati je z naperjenim orožjem stal vojak s činom deseterja na ramenih. Zariplo rdeč v obraz in zavpil:

– TIŠINA!!!!!! –

in mirneje dodal:

– Roke kvišku!! –

Obstal je tako, kot je bil, le roki je malce približal druga k drugi.

* * *

Sedela sta na tleh in se dotikala z boki. Kradoma jo je pogledal in se spraševal, o čem premišljuje. Se boji? Strmela je v deske na tleh, ne da bi dvignila glavo.

Stražil ju je golobrad novinec, droban in koščen. Videti je bil zmeden in v zadregi. Presedal se je na stolu in prelagal orožje iz roke v roko. Njegovi štirje tovariši so zunaj pekli kravo na ražnju. Ujela ju je patrola vojske v uniformi, ki je ni poznal. Vsaj predvideval je, da gre za patrolo, čeprav je že videl armade s še manj ljudmi. A v tem primeru bi bil vodja imel čin vsaj generala, če ne maršala, in ne bi se trudili s potjo v dolino, verjetno k poveljniku. Še ima možnost, da se izvleče. Če jim dokaže, da je

star borec, ga mogoče vzamejo medse. Vse vojske potrebujejo take, kot je on. Spomnil se je, kako so ga ujeli. Kot novinca! Kljub telesu, pokritem s starimi ranami in praskami, mu ne bodo verjeli. Njo bodo, če bo imela srečo, vsi posilili, potem pa spustili. Za trenutek je začutil sovraštvo do nje. Bila je kriva, da so ga ujeli. Takoj pa je to misel spodrinila druga. Ni me zajebala ženska, še petje ne. Zajebale so me sanje. Zavzdihnil je in jo spet pogledal. Še vedno se ni premaknila. Stražar se je presedal in kazalo je, da hoče spregovoriti, le iztočnice ne najde.

– Le to ne. Molči, svinja, molči!! – je pomislil.

Kot bi bil bral misli, je zelenec spregovoril:

– Na koliko straneh si se že boril? –

Odmaknil se je od ženske, da ne bi začutila tresljajev glasu, in pogledala, o čem se pogovarjata.

– Več kot dvajsetih, mislim – je odgovoril.

Najbolje je odgovarjati hitro in mu dati v vsem prav. Drugače bo začel govoriti o TISTEM.

Kot bi vedel. Začel je:

– Bili smo v patroli. Taval po gozdu in hoteli smo se že vrniti, ko smo zaslišali tuljenje. Sli smo za zvokom in prišli do hiše. Kaplar je bil že ves penast. Takoj ga ustrelite, če ne bo nehal, je zapil. – Mladenič se je že hotel zahihitati ob spominu, pa se mu je zazdelo neprimerno, obmolknil je in nekaj časa molčal. Nezastavljeno vprašanje ga je grizlo in ni odnehalo:

– Slišal sem že to pesem. Spoznal sem jo le po besedilu. Te lahko nekaj vprašam? –

– Ja – je hitro dejal. Vprašaj čimprej in konec. Še preden ona dvigne pogled in izzve.

– Mar ne veš, da si popolnoma brez posluha? –

– Vem – je odgovoril in za trenutek se je počutil, kot bi si zabijal nož v meso.

– Ampak čisto brez vsakršnega posluha. Izreden primer. Kot kamen. –

– Ja. Kot kamen. Vem. –

Trdo je prisekal vsako besedo. Naj čimprej mine!

Ženska je začela dvigovati glavo.

Stražar je odpiral usta za novo vprašanje.

Gledala je vanj. Čakala.

– Zakaj pa potem poješ, če si...

Planil je naprej in zgrabil stražarja za vrat. Stiskal je z vso močjo, ker je hotel zapreti odprtino, polno besed. Prsti so se pogreznili v meso, a usta se niso zaprla. Vedno večja so bila, vijoličast jezik je bingljaj iz njih kot tolkač iz zvona.

TIHO!!!!!!

TIHO!!!!!!

TIHO!!!!!!

TIHO!!!!!!

TIHO!!!!!!

TIHO!!!!!!

je vpil in stiskal. Usta so se smejala. Videl je bradače na avdiciji. Držali so se za trebuhe, tako so se režali. Poln hodnik otrok in vsi se krohotajo. Vsi. VSI. Kako je opera zletela v zrak! Kako je po zraku frčalo kamenje! Kako je izginila v dimu in ognju! Kako uživa, ko pritiska ročico detonatorja! Kako lep je videti v uniformi! Kako so se smejali! kako se je smejal! Hahhahaha ha ha ha ha ha!!!!!!

Ženska je priskočila in ga poskušala zvleči proč.

Vojak, ki je planil skozi vrata, je videl le telesi, sklonjeni nad kolegom in ju preresetal.

* * *

Stražar je bruhal. Še vedno ga je dušilo, kot bi ga prsti, še stisnjeni okoli vratu. Pripravljali so se na odhod. Večerilo se je in v dolino bodo prišli pozno ponoči. Še sam ni vedel, zakaj se je vrnil v hišo. Pogladil se je po vratu. Zatipal odtise prstov. Zakaj ni streljal? Ne bo dočakal take starosti, kot ta, ki leži na tleh. Komaj ga je razložil. Truplo ženske ga je prekrilo in vkleščilo. Debelo stegno se je belkasto svetilo pod privzdignjenim krilom. Razložil je modrikaste žilice na zadnji strani kolen. Kako je mogla prenašati tisto divjaško tuljenje? Le kaj je videla na njem? Ni mogla biti čisto pri pravi, da je zdržala tisto fušanje. In on, bil je že star, verjetno se mu je zmešalo od vojne. Stresel se je. Pomislil, da bo znova bruhal.

Kaplar je tulil, naj se postrojijo.

Odšel je in zaprl vrata za sabo.

Prepleteni trupli na tleh ni bilo več mogoče ločiti od teme.